

Miljöövervakning och koppling till ett säkert dricksvatten

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

H₂O

från självklarhet
till samhällsutmaning

Många aktörer

**Sjöar & vattendrag
Grundvatten**

Vattenverk

**Distributions-
anläggning**

VA-installation

Konsument

Havs- och
vattenmyndigheten

Vattenmyndigheten

Miljö och energi departementet

Sveriges geologiska
undersökning

Näringsdepartementet

Livsmedelsverket

Näringsdepartementet

Livsmedelsverket

Boverket

Näringsdepartementet

Boverket

Livsmedelsverket

Folkhälsomyndigheten

Socialdepartementet

ANSVAR UTMED HELA KEDJAN - BOVERKET (PLANERING), LÄNSSTYRELSE (21), KOMMUNER (290) OCH VATTENMYNDIGHETER (5)

Ramdirektivet för vatten

Miljöbalken

2000/60/EG

Livsmedelslagstiftning

Översvämningsdirektivet

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Vattentjänstlagen

Dricksvattendirektivet

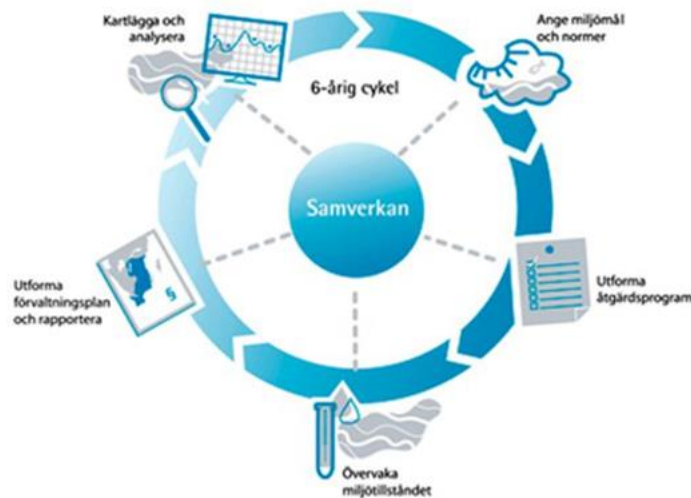
98/83/EG

Plan- och Bygglagen/ BBR

Källa: Livsmedelsverket

Vattenförvaltningen och Ramdirektivet för vatten

Ramdirektivet för vatten 2000/60/EG (2014)

- Vatten är ingen vara vilken som helst utan ett arv som måste skyddas, försvaras och behandlas som ett sådant.
- Vattenförsörjningen är en tjänst i allmänhetens intresse
- Arbetet med vattenförvaltning drivs i förvaltningscykler om sex år, där olika arbetsmoment återkommer.
- Ansvaret för genomförandet av vattenförvaltningen ligger på de fem länsstyrelser som är vattenmyndigheter med stöd av expertmyndigheter.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Dricksvattendirektivet

Rådets direktiv 98/83/EG

EU-direktiv anger mål som medlemsländerna ska uppnå och direktiv implementeras genom medlemsländernas nationella lagstiftning.

- EU:s medlemsländer har enats om ett direktiv som innehåller minimikrav på dricksvattenkvaliteten (98/83/EG)
- Sverige har införlivat EU-direktivet genom livsmedelslagen (2006:804), livsmedelsförordningen (2006:813) samt i Livsmedelsverkets föreskrifter SLVFS 2001:30 (uppdatering och tillägg **LIVSFS 2017:2**).
- Ansvarig myndighet är Livsmedelsverket
- Medlemsländerna ska bland annat se till att:
 - Dricksvatten är hälsosamt och rent.
 - Tillhandahålls via distributionsnät, en lokal eller anläggning.
 - Kontrolleras regelbundet avseende kvalitet.
 - Behöriga myndigheter upprätta lämpliga kontrollprogram.
 - Tillhandahålla aktuell information om dricksvattenkvaliteten till konsumenterna
 - Mm....

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Ändringsdirektivet

Ändringar av bilaga 1 och 2 i Dricksvattendirektivet.

- Livsmedelsverket har påtalat behov av lagändring (framför allt i SLVFS 2001:30).
- Näringsdepartementet har upprättat en promemoria som har remissbehandlats.
- **Lagändringen förväntas träda i kraft 180201**
- Obligatorisk riskbedömning vid avsteg från parametrar och frekvenser som undersöks.
- Riskbedömningen ska ligga till grund för kontrollprogrammet
- Tydlig koppling till övervakningsprogram inom vattenförvaltningen.
- Tydligare koppling till faroanalysen (faror som måste förebyggas, elimineras eller reduceras till acceptabel nivå).
- Förutsättningar på dricksvattenanläggningar skiljer sig kraftigt.
- Minskar ”onödig” provtagning

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Dricksvattenutredningen – en trygg dricksvattenförsörjning

Klimatanalys och -effekter

Ansvarsfrågor

Övervakning och kontroll

Krisberedskap

Infrastruktur, ledningsnät, distribution

Skyddet av vattentäkter

Ökad regionalisering och mellankommunal samverkan behöver sammantaget ses som viktiga utgångspunkter för framtidens dricksvattenarbete.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Utveckla undersökningen av råvatten

- Provtagning och analys behöver utvecklas och på många håll göras i större omfattning. SLV förtydliga kraven på undersökning av råvattnet i dricksvattenföreskrifterna.
- Informationsutbytet mellan miljöövervakning och dricksvattenproduktion behöver öka för att stärka skyddet.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Anpassa dricksvattenkontrollen

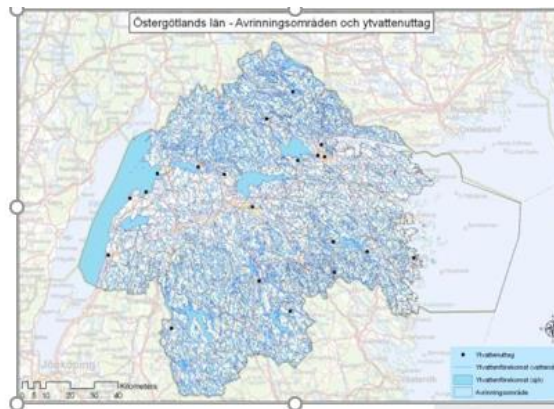
- Offentliga kontrollen måste bli bättre
- SLV uppdrag att utforma särskilda mål för dricksvattnet i den nationella kontrollen
- Kontrollområden och riskklassningssystem för dricksvatten bör ses över
- SLV föreslås få möjlighet att inhämta uppgifter från större allmänna producenter och distributörer

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Hydrologiska förutsättningar

- Många sjöar
- Många vattendrag med stor fysisk påverkan

Geologiska förutsättningar

- Många mindre isälvsavlagringar
- Sedimentära bergarter i västra länet

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Regional vattenförsörjningsplan

- 1 Miljöövervakningen behöver utökas för de regionalt viktiga vattenresurserna
- 2 Aktualisera data från kommunerna på ett systematiskt sätt

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Källor till underlag för bedömning

- Nationell miljöövervakning
- Regional miljöövervakning
- Lokal miljöövervakning
- Vattenproducent råvattenkontroll
- Motala vattenvårdsförbund
- Verksamheter med recipientkontroll/egenkontroll

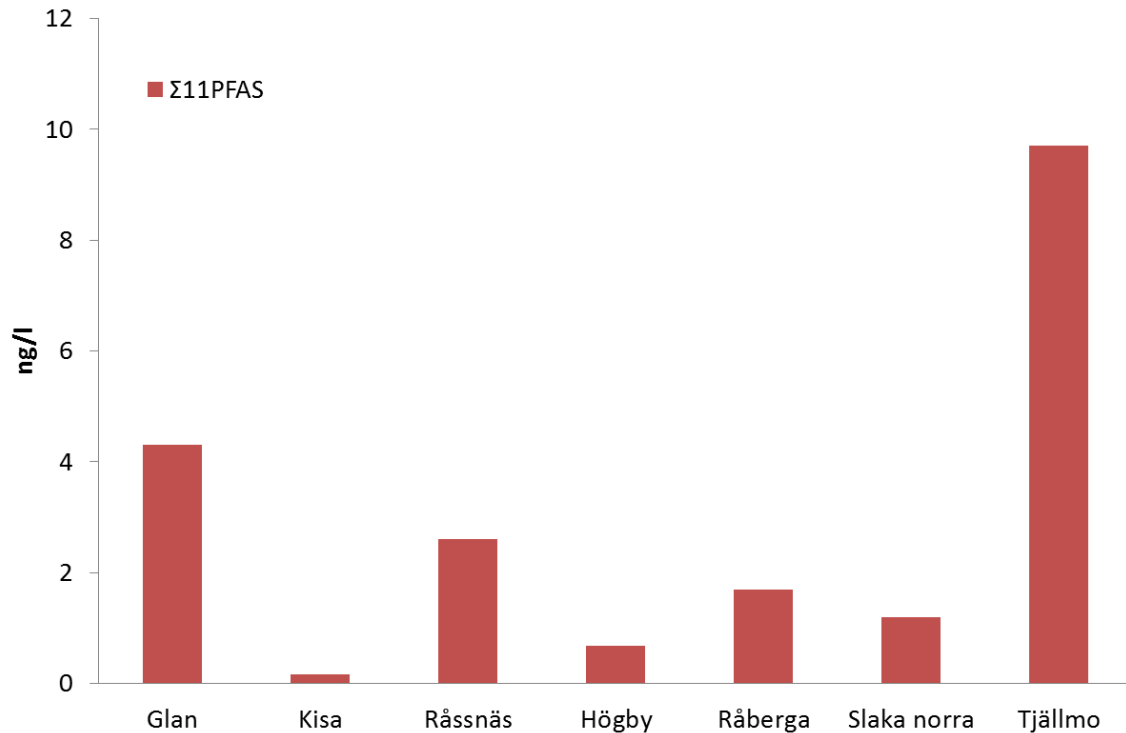
LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Läget i Östergötlands Län

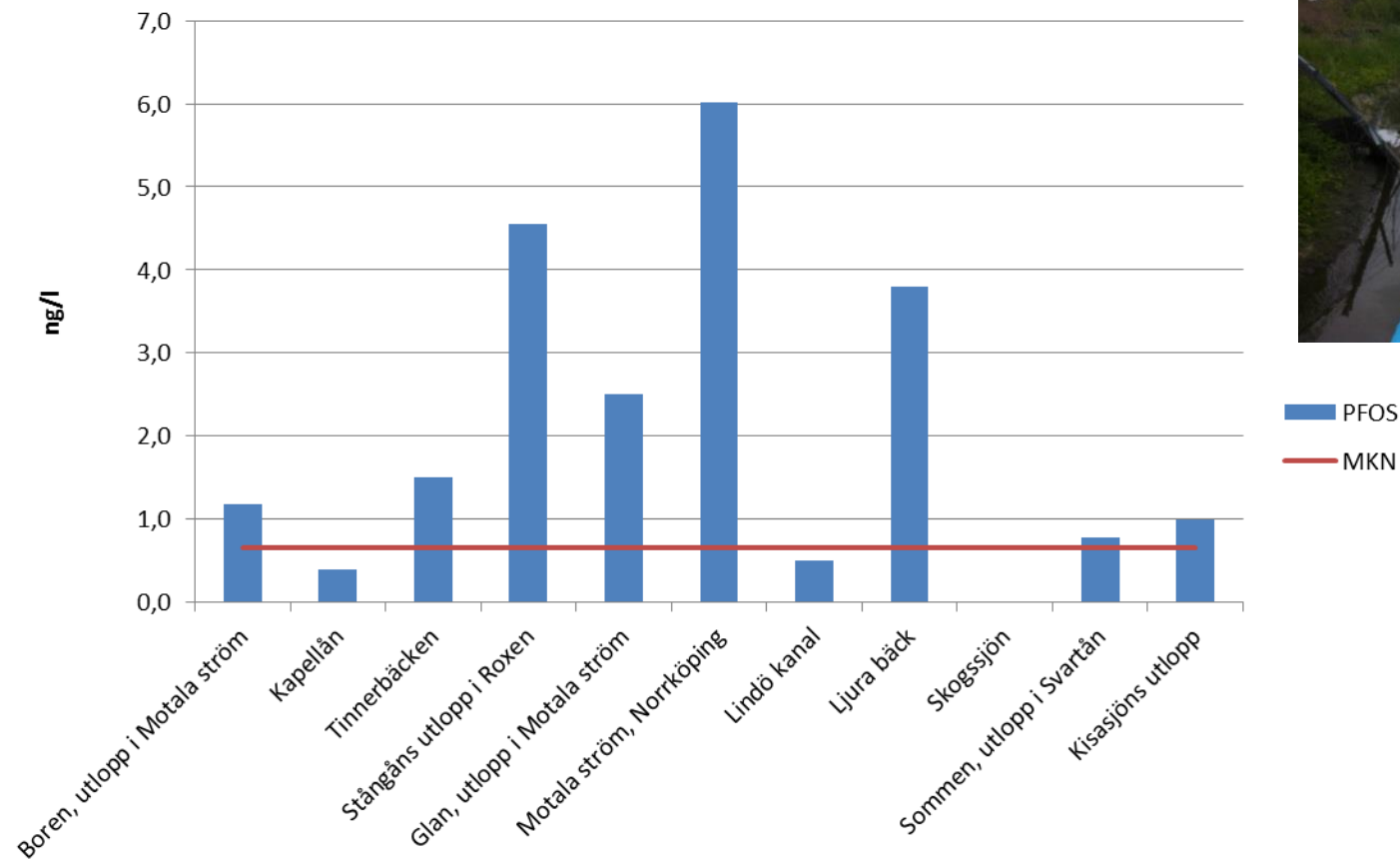

PFAS i länets vattentäkter (2015)

Livsmedelverkets
åtgärdsgräns för
 $\Sigma 11\text{PFAS}=90 \text{ ng/l}$

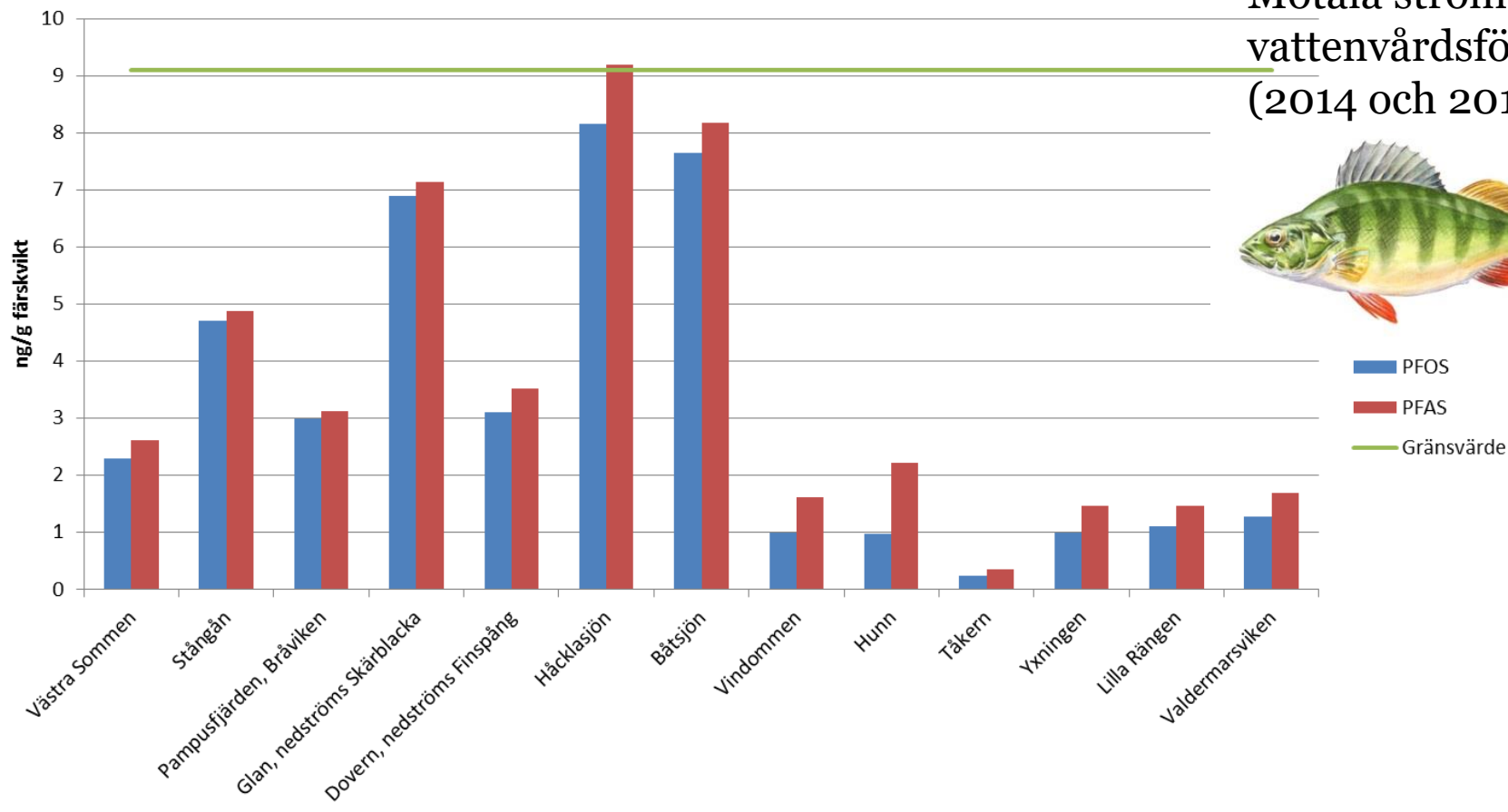

PFOS i sjöar och vattendrag

PFAS i fiskmuskel

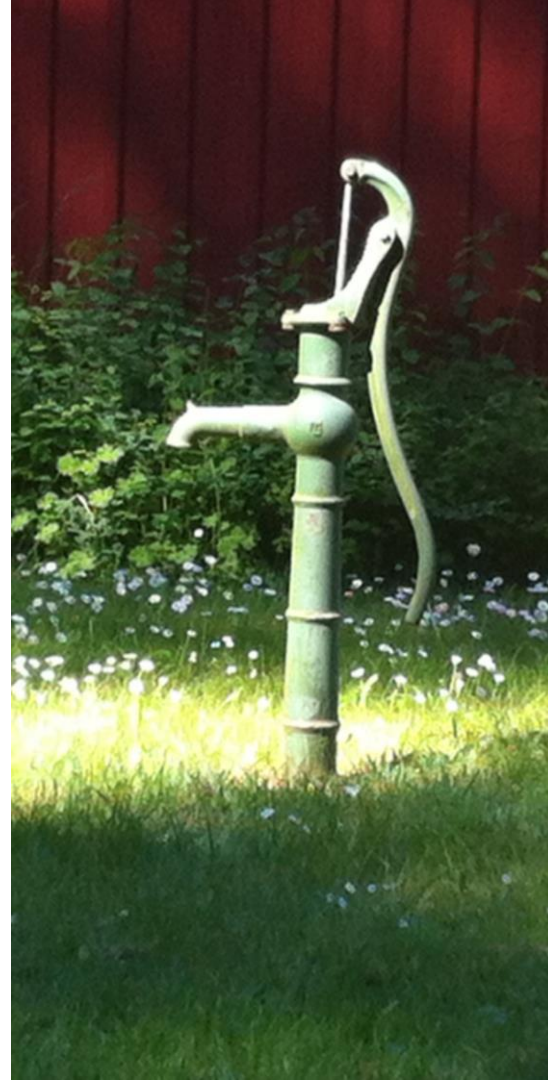
Länsstyrelsen och
Motala ströms
vattenvårdsförbund,
(2014 och 2016)

- PFAS uppmätt i grundvatten, samt i flera sjöar och vattendrag.
- PFAS uppmätt i fisk.
- PFAS uppmätt i låga halter i kommunala dricksvattenverk.
- Flera kända "hot spots" – undersökningar pågår
 - Malmen
 - Bråvalla
 - SAAB

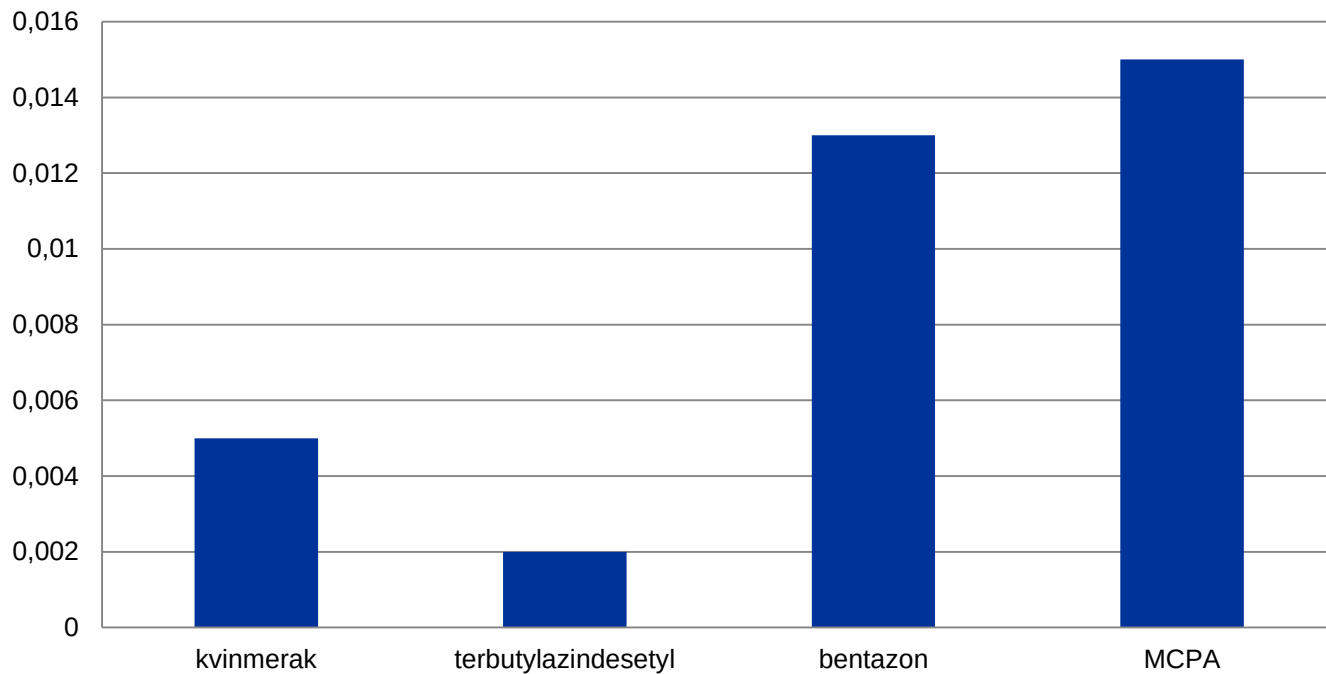

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

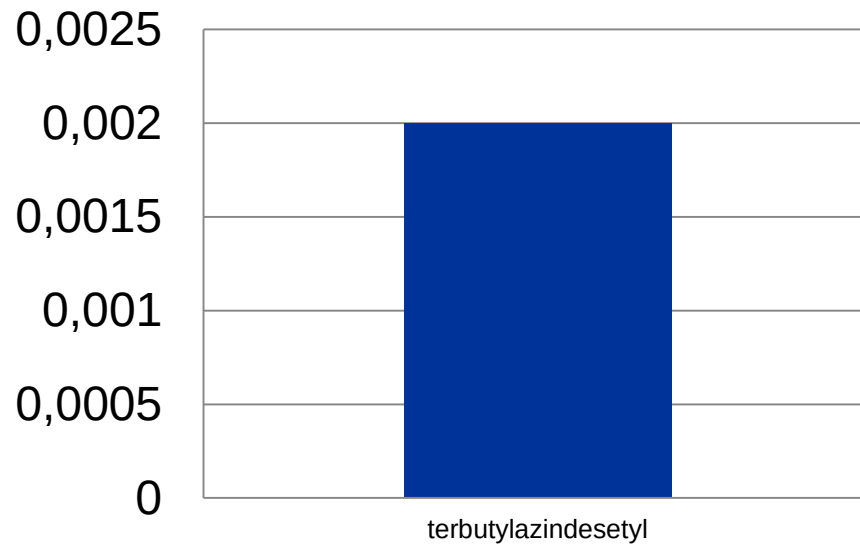
Juni 2015

Bekämpningsmedel i Mjölnaån ($\mu\text{g/l}$)

Ljungsjön 2015

**Bekämpningsmedel i
Ljungsjön ($\mu\text{g/l}$)**

Provtagningar grundvattentäcker brunnar 2013-2017, fynd halt i mikrogram/liter

Ulrika

Bentazon	0,083
BAM	0,015
Bentazon	0,077
Bentazon	0,057
Bentazon	0,057

Grindstugan 8 fynd av
BAM 0,1-0,17 µg/l

Östra Husby, Simonstorp 4
fynd av BAM 0,014-0,051
µg/l

Kisa: 1 fynd av
Bentazon 0,6 µg/l

Ydrefors

AMPA 0,36

Glyfosat 0,006

Husby

BAM 0,031

BAM 0,014

BAM 0,024

Bentazon 0,005

Pirimikarb 0,006

Ökade krav på våra dricksvattenproducenter

Hantera och minska osäkerheter i framtiden

- Vattenskyddsområden
- Reserv- och nödvattenförsörjning
- Fysisk planering, ÖP, DP, kommunal VA-plan
- Tillsyn och övervakning
- Säkerställ vattenuttag genom vattendom
- Åtgärder vattenverken

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Vi måste samarbeta, men hur?

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND